

Ročník: 96
číslo: 16
17. dubna 2016
Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Liturgie a modlitba

EDITORIAL

Přátelé Boží, otevíráte číslo Českého zápasu, které je věnováno dvěma vznešeným tématům: liturgii a modlitbě. Každá křesťanská církev má jako primární úkol své „práce“ oslavu Boha. Tím pochopitelně už nejde jen o obyčejnou „práci“, ale službu Bohu, bohoslužbu, liturgii.

Slovo liturgie pochází z řeckého liturgia a znamená veřejná služba. Samotný název tedy napovídá, že když sloužíme Bohu, děláme službu celé společnosti. A týká se to všech lidí bez rozdílu. Pokud někdo svojí každodenní práci dělá srdcem ke cti a slávě Boží, koná bohoslužbu. Lidská práce pak není pouhým přesýpaním hmoty, ale oduševnělou činností pozvedající srdce k Bohu.

A naopak, každá liturgie, kterou sloužíme ve svých chrámech, se stává trvalým zprostředkovatelem Božích svátostí, milostí a darů. Sytí duše těch, kteří se jí účastní, je jim posilou a útěchou. Bůh Otec nám žehná, Syn nás naplňuje svou přítomností až po okraj a Duch svatý nás oživuje. Boží světlo se rozlévá na nás a zvlažuje naše duše pokojem a láskou jako jitrní rosa.

Zakladatelé CČS(H) si to uvědomovali a hned od počátku dbali na to, aby církev měla svou liturgii postavenou na Písmu a křesťanské tradici. Tím do ní vetkali vlákna živého Božího slova. Proto máme ve Farského liturgii ukrytý tak vzácný poklad, že si to sami často vůbec neuvědomujeme.

Modlitba je dýcháním duše. Živým dialogem s Bohem. Ale ještě víc: modlitba je i mlčení před Bohem, meditace božské krásy a světla, čirá kontemplace. Náš vnitřní život s Bohem nebude dostatečný, pokud se nenaučíme modlit srdcem. Augustín to napsal přesně: „Bez jídla nelze udržet naživu tělo, bez modlitby nemůže žít duše.“

Liturgie a modlitba odlišují církev od různých spolků a zájmových kroužků, které lidé pěstují. Chraňme si tyto dary, oslavujme Boha, milujme Boha, přátelme se s ním a budeme vnášet na zemi kus nebe.

Juraj Jordán Dovala

Foto na titulní stránce: Karel Cudlín

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Při letošním Hodu Božím velikonočním přistoupilo k první večeři Páně v Husově sboru v Olomouci -Hodolanech našich osm dětí: Kristýna, Denis, Tomáš, Klára, Sabina, Nikola, Lada a Stela. Církev Kristova tedy zajisté není chudá :-)! Všem srdečně blahopřejeme.

Vlasta Šanteková

Pamatuj! v Karlíně

Náboženská obec v Praze 8 – Karlíně a klub Dialog na cestě ve spolupráci s Kulturní radou naší církve, Radou Obce spisovatelů a Pražským klubem spisovatelů uspořádaly „**Happening Pamatuj!**“ jako vzpomínku na oběti největší hromadné vraždy v dějinách ČR.

Setkání se uskutečnilo 8. března v zasedací síni karlínské náboženské obce. Tato akce probíhá v celé České republice i v jiných zemích již čtvrtým rokem a připomíná, že v noci z 8. na 9. března 1944 bylo v plynových komorách Osvětimi II – Birkenau zavražděno 3792 českých Židů – mužů, žen a dětí z tzv. Terezínského rodinného tábora.

Iniciátorem a koordinátorem této celorepublikové akce je lektor tématu „holocaust“, skladatel, sbornistr a básník Marek Šlechta. Přítomné přivítala Olga Nytrová, která celý pořad připravovala. Připomněla, že po válce se ze zdejší židovské náboženské obce, čítající tři tisíce Židů, vrátilo jenom patnáct lidí. V roce 1947 pak budovu místní synagogy CČSH odkoupila a od té doby zde působí naše náboženská obec. Dále se ujal slova farář náboženské obce Karlín, přednosta kulturního odboru úřadu ústřední rady CČSH a předseda Kulturní rady, Jiří Vaníček: „Přemýšleli jsme, kam bychom v církvi

situovali tento projekt a konkrétně tuto vzpomínkovou akci, a řekli jsme si: kde jinde než v Karlíně? Protože zde je náš sbor CČSH a ona židovská obec, která zde působila před válkou a jejíž kořeny sahají do první poloviny devatenáctého století. Židovská komunita od počátku žila čilým náboženským životem a když se začala rozrůstat, bylo rozhodnuto o postavení synagogy, jež pak vznikla v letech 1857-61. Působili zde slavní rabíni, nejznámější je samozřejmě Dr. Isidor Hirsch, prvorepublikový rabín, slavný překladatel, který přednášel na univerzitě a byl ve velice dobrém kontaktu s T. G. Masarykem. Potom přišly kruté válečné časy. Z třítisícové židovské karlínské obce se vrátilo v roce 1945 pouze patnáct lidí, jak již připomenula doktorka Nytrová. Židovská obec pak synagogu prodala. V roce 1947 tyto prostory koupila Církev československá husitská a přestavěla je.

Vzhledem k současné situaci v Evropě jsme nechali, jak jste si možná všimli, na čelo budovy zasadit dvě pamětní desky. Na první z nich vzpomínáme na karlínské spoluobčany z židovské obce, kteří nepřežili útrapy holocaustu. Druhá deska připomíná rabína Dr. Isidora Hirsche.“ (Red. kráceno, celý text se snímky najdete na webu církve ve fotogalerii)

Olga Nytrová

NAD PÍSMEM

Bez víry by život člověka postrádal motivaci a dynamiku J 10,22-30

Byly právě svátky posvěcení jeruzalémského chrámu; bylo to v zimě. Ježíš se procházel v chrámě, v sloupovi Šalomounově. Židé ho obklopili a řekli mu: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně!“ Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví.“

Jan 10,22-25

Velikonoční období přináší z bohatě prostřeného stolu Božího slova texty radostné, nadějně, plně svědectví a dobré zvěsti. Příběh Tabity, kterou opět přivedl k životu apoštol Petr, je velmi poutavě zpracován i kinematograficky a byl italským režisérem jménem Giulio Base uveden do života v roce 2006. Mladší čtenáři by jej našli na internetu pod názvem Tajemství hrobky Kristovy. Příběh víry a jejího hledání, pochybování, ale také strachu, manipulace, podvodů, věrnosti a nakonec vítězství nad smrtí. To je nádherný motiv, který si křesťanství nese od doby Ježíšova hrobu až po současnost. Stále jsme vystavováni útokům světa, musíme čelit pochybám těch, jichž se světlo víry zatím nedotklo, kolikrát však i pochybám vlastním, kdy při mnohých životních peripetiích míváme pocit, že Bůh je od nás vzdálen.

Potom spolu s těmi, kteří obklopili v chrámu jeruzalémském Ježíše, kládeme Bohu otázku: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě?“ Tak je člověk založen, že při jakémkoli utrpení neumí přijímat ono těžké a začíná se ptát, mnohdy i pochybovat o správnosti své cesty. Domníváme se, že utrpení je cosi škodlivého, co nám nepatří, a žádáme u Boha rychlou změnu. Jak jsme bláhoví! Bůh přece není kniha přání a stížností. Nejistotou a utrpením rosteme, tehdy si víc než kdy jindy uvědomujeme svoji křesťanskou identitu, ve vnitřních otázkách se obracíme ke svému Spasiteli a netušíme, že takto nás navštěvuje svým požehnáním.

Když nic nehrozí, když je člověk bezstarostný, když neprožívá boje a útlak, tehdy je naše zocelení jen nepatrné. Tehdy člověk zanedbává ostražitost a přestává se opírat o Hospodina. Přestává slyšet jeho volání a za svým Pánem pro svoji domně-

lou pohodu nespěchá. Přitom to Ježíš říká zcela jasně: „Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví.“

Jasnější důkaz, než položit život za druhé, už nenajdeme. Je to největší svědectví, kterého se lidstvu dostalo, a přesto mnozí pochybují.

Snad i proto je zařazena jako druhé čtení pro třetí neděli po Velikonocích perikopa Janova zjevení coby radostná vize Božího příslibu. Jen těžko rozumíme mystickým stavům, z nichž apoštol Jan čerpal svoje biblické obrazy, avšak také naději a sílu vlastní víry. Přesto je prorocké vidění nádherným příslibem pro všechny ve víře věrné. Ano, soužení a útlak, mnohé utrpení snášíme v naději, že Bůh se ke svým věrným přizná. Ve sjednocení s ním

samým přestává hlad, žízeň, slunce ani jiný žár jim neublíží. Beránek, který se hlásí ke svým věrným, povede všechny k pramenům života.

Sestry a bratři, nadějná vize byla vždycky hnacím motorem víry našich předků. Bez víry by život člověka postrádal motivaci a dynamiku. Velikonoční zvěst nám přináší naději, že živé slovo Pána je skutečným požehnáním našich životů a domovů. Slavná zvěst vzkříšení zůstává stále živá nejen pro dny naší radosti, ale i pro okamžiky, kdy se cítíme osamoceni, nešťastní, spoutáni bolestí a smutkem. Tehdy je třeba se rozpomenout na Boží příslib a naplnit své nitro nadějí, neboť jen Bůh nám setře každou slzu s očí.

Rudolf Špaček

Nebeský Otče,
s důvěrou se obracíme k tobě v každé chvíli radosti
i v obdobích smutku,
kdy se nám dávaš poznat jako Zachránce a Spasitel,
který nás dobře zná a volá nás tichým hlasem,
za nímž se toužebně vydáváme.
Buď pro nás skutečnou útěchou v dobách bouřlivých i mírných,
Bože, naše útočiště i tajemná skutečnosti.

3. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH

Jásej Bohu, celá země. Pějte chvály k slávě jeho jména. Jeho slávu šířte chvalozpěvem. Aleluja!
ŽALM 66,1

První čtení: Skutky 9,36-43

Tužby velikonoční (II):

2. Abychom všichni byli posvěceni ke kněžskému poslání pokoje s Bohem i lidmi, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom se přihlásili poslušnou a obětavou vírou do služeb Krista vzkříšeného, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, bloudícím ukazuješ světlo pravdy, aby se mohli navrátit na cestu spravedlnosti a pokoje. Prosíme tě, dopřej všem, kdo vyznávají křesťanskou víru, aby se podle ní řídili v každodenním životě! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Zjevení 7,9-17

Evangelium: Jan 10,22-30

Verš k obětování: Žalm 23,1

Verše k požehnání: Jan 10,27-28

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dej, ať svátost chleba a kalicha přijímáme s náležitou úctou a pravou vírou, abychom byli občerstveni na duchu a posíleni na těle! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 19, 60, 65, 79, 188, 189, 190

K pramenům a duchovnímu dědictví Farského liturgie

Bohoslužba slavená ve sborech Církve československé husitské je označována jménem jejího prvního patriarchy jako „Liturgie podle dr. Karla Farského“. Tato bohoslužba nás i přes spirituální pestrost a šíři spojuje a tvoří jeden ze základních znaků identity naší církve. Modernistický kněz a první biskup-patriarcha ČCSH vtiskl svým dílem také do bohoslužebného života této církve svůj odkaz. Ve své liturgické tvorbě však Karel Farský vychází z mnohem starších pramenů a na ně naše bohoslužba navazuje.

První generace duchovních nově vzniklé církve v roce 1920 byla tvořena původně římskokatolickými kněžími. Byli utvářeni **hlubokou mešní a svátostnou zbožností Římskokatolické církve**. Ta byla určována Tridentskou mší, charakterizovanou hlavní rolí kněze, soustředěností na eucharistické tajemství, pevně daným řádem, stanovenými rituály a latinskou řečí. Katoličtí reformní a modernističtí kněží usilovali o překlad římské mše do národního jazyka. Je to vyjádřeno v dokumentu z roku 1919 „*Obnova církve katolické v československé republice*“ ve IV. oddíle. Tomuto překladu misálu a redakční práci k jeho postupnému vydání se věnoval dr. Karel Farský. Podává o tom svědectví ve spise Přelom:

„...u Milosrdných... tam v chudém kumbálku, který sloužil mezi dnem za holírnu, bez kamen, přespával jsem celé tři měsíce a o večerech při petrolejové lampičce překládal jsem a upravoval první dva sešity Českého misálu...“ Shodou okolností v tomto místě u Milosrdných v předbřlohorském období stával pražský sbor Českých bratří, kteří byli oficiálně povoleni po vydání Rudolfova Majestátu roku 1609. Výsledkem Farského práce bylo vydání Českého misálu v letech 1919-1920 péčí Klubu reformního duchovenstva. V této bohoslužebné knize vychází Farský z latinské předlohy řádu mše a formulářů nedělí a svátků. I když se zde již vyskytují nové formuláře, jako například k Památnému dni Mistra Jana Husa (6. července), Jana Amose Komenského (28. března a 15. listopadu) a další.

Nová církev v dynamickém vývoji hledala své vlastní liturgické vyjádření a reforma bohoslužby se neomezovala jen na doslovný překlad římské mše. V modernistickém hnutí byla přítomna zvláště na Moravě cyrilometodějská idea spojovaná s příklonem k východnímu pravoslaví, jak se to projevilo v díle a životní cestě Matěje Pavlíka, pozdějšího biskupa Gorazda. Prof. Alois Tuháček v odborné spolupráci právě s Matějem Pavlíkem vytvořil návrh nové liturgie. Tento návrh byl uveřejněn v Českém zápasu v roce 1921 a vyvolal diskusi. V návrhu jsou zařazeny **části a prvky z pravoslavné východní Liturgie sv. Jana Zlatoústého**. Po hudební stránce byla velmi náročná a součástí bylo například velmi časté znamení kříže. Farský s návrhem nesouhlasil a požadoval jeho změny. Návrh měl být součástí Farského Zpěvníku vydaného v roce 1922, byly provedeny korektury, ale nakonec Tuháčekův návrh zařazen a vytištěn nebyl. Práce na nové liturgii se ujal sám Farský a po hudební stránce s ním spolupracoval František Pícha, ředitel kůru ve Vodňanech. Východiskem a základem byl pro Farského řád a průběh západní římské mše. I když podoba navržená

Aloisem Tuháčkem nebyla přijata, přesto Farský zařazuje prvky východní liturgie – jako některé modlitby či formulace „Gospodi pomiluj“ nebo například zpěv blahoslavenství. Tato návaznost naší bohoslužby na starobylou východní liturgii a cyrilometodějskou tradici se ukázala zjevně překladem Liturgie Farského do církevně-slovanského jazyka, publikovaným v roce 1963 Drahomírou Tenglerovou. Tuto určitou duchovní a kulturně-historickou spojitost jsme si uvědomovali i v roce 2013, kdy jsme v rámci 1150. výročí Cyrila a Metoděje slavili naši liturgii při poutích na hoře sv. Klimenta u Osvětman, na Radhošti, na Sázavě a na dalších místech. Třetím pramenem Farského liturgie je **dědictví české a světové reformace**. To se projevuje ve zvýraznění kázání vycházejícího z Písma svatého a ve zpěvu duchovních písní lidu. Část zvěstování se stala pevnou součástí Farského liturgie. Farský se věnoval shromažďování duchovních písní pro lid a uspořádal Zpěvník, který byl poprvé vydaný v roce 1922. V něm se programově nacházejí písně z husitské a bratrské doby. Zpěv duchovních písní byl pěstován a rozvíjen právě v husitství a v Jednotě bratrské. Již v Českém misálu v V. sešitě, ve formuláři Památky Mistra Jana Husa,

se vyskytuje zařazení modlitby Páně s nápěvem, který je znám podle Jistebnického kancionálu, význačného liturgického pramene z doby husitské. Tento „husitský Otčenáš“, který zaváděl František Pícha, se stal součástí návrhu Farského liturgie jako prvek návaznosti na bohoslužbu středověkých husitů a utrakvistů. Tuto tradici české reformace podtrhlo i přijímání svátosti večere Páně pod obojí zaváděné v praxi během roku 1920.

Farského liturgie čerpá z bohatství pramenů východních a západních, včetně evangelických, přesto tvoří svébytný celek. V tomto smyslu ji charakterizoval také František Kalous na sněmu v roce 1924, kde byla přijata jako závazná podoba pro bohoslužebný život Církve československé (husitské). Karel Farský ve své tvorbě vycházel ze starobylých pramenů, a v bohoslužbě Církve československé husitské jsou tak zachovány podstatné části

a prvky liturgické tradice či tradic. Současně jeho záměrem jako modernistického představitele bylo „**přiblížit**“ **tajemství mše a liturgického jednání lidem své doby a jejich životu**. To je úkolem i v naší současnosti, aby bohoslužba byla konána věrohodně s vírou a úctou, s hlubokým pochopením duchovních i laků, a současně, aby byla živá a oslovující.

Liturgie podle dr. Karla Farského je jedinečným duchovním darem a dědictvím. Propojuje nás s vírou a zbožností předcházejících generací křesťanů a spojuje nás jako věřící lid vyznávající Boha Otce, Syna a Ducha svatého. Zprostředkovává nám veřejně vyhlášené Kristovo evangelium, které má být neustále hlásáno (Mt 24,14), a zve nás ke společné modlitbě (Mt 18,19-20) a vděčné chvále (Ef 5,19-20). Liturgie nám ve svém jádru přibližuje velikonoční tajemství „Jeruzalémského večeraďla“, kde se setkáváme s obětujícími se a vzkříšeným a živým Ježíšem Kristem, který je včera i dnes i tentýž na věky (Žd 13,8) a který chce být i naším životem (Ga 2,20).

Tomáš Butta, bratr patriarcha

Tárogató

Ubývá valem žijících pamětníků, zejména těch, kteří jako příslušníci duchovenstva se osobně stýkali, či byli posluchači generace zakladatelů ČČSH. V druhé polovině března jsme vzpomněli výročí narození prof. Josefa Píchy, jednoho z těch zakladatelů s osobitým pedagogickým darem, vlastnostmi učitele, který vychovával první generaci duchovenstva ČČSH v liturgickém a duchovním zpěvu a hudbě duchovní.

Hovořím-li o pedagogickém daru, mám na mysli jeho velice konkrétní znalost a zkušenost. Josef Pícha vyšel z bohaté tradice českých muzikantů, pečovatelů o hudbu chrámovou, i sborů instrumentálních a pěveckých. Jako regenschori se dobře seznámil s reformními snahami na přelomu 19. stol. o obohacení hudby duchovní prvky písní národních i českých chorálů historických. Ve studiu této snahy postupně ovládl znalost desítek nástrojů hudebních. Jeho velikým darem mu při této práci byl i jeho absolutní hudební sluch.

Generace Píchových posluchačů si bude ještě dobře pamatovat jeho přístup při vyučování hudby liturgické a duchovního zpěvu. Píchovi nezáleželo na tom, zda posluchač má předchozí vokální či instrumentální výcvik nebo zvláštní vztah k hudbě, či naopak třeba nedostatek hudebního sluchu. Jen jej zajímalo, zda se posluchač opravdu cítí povolán k duchovenské práci. Jestliže tomu tak bylo, pak Pícha věděl bezpečně, že kandidáta hudebně vycvičí a vychová k úspěšnému ovládnutí liturgie, porozumění duchovní hudbě a zpravidla

i ovládnutí vhodného hudebního doprovodného nástroje. A tak k tomu vždy i došlo. V tomto pedagogickém daru spočívala Píchova jedinečnost.

Malá historka vylíčí čtenáři, jak pedagogické zkušenosti sehrály v životě prof. Píchy významnou roli i v životních nepříznivých situacích. Příběh, který budu vyprávět, odehrál se v době ke konci let čtyřicátých, tedy za časů rašícího divokého socialismu. Jeho dějištěm bylo dnešní České muzeum hudby v Karmelitské ulici na Malé Straně.

Ta doba nepřála příliš studiu zaniklé hudby, nebo dokonce vzácných středověkých hudebních tisků, rukopisů a nástrojů, takže archiv a studovna muzea obvykle zely prázdnotou. Jen knihovnice tiše klímala za mohutným dozírácím pultem. Takové prostředí však miloval Josef Pícha. Zde, v nadčasovém klidu, mohl se plně věnovat studiu tématiky, jejíž význam byl chodcům, plahočícím se za dvěma muzea po kočičí malostranské dlažbě, zcela nepochopitelný.

Onoho kritického dne se ve studovně otevřely dveře a kde se vzal, tu se vzal, do pološera místnosti náhle vstoupil Rudý

dědek, trefnou přezdívkou nazývaný pan profesor všech věd humanitních a ministr školství. A hned si to svižně šněruje k Píchovi a vyzvídá: „Copakže to tady studujete a víte vy vůbec, jak vzácný nástroj držíte v rukou a učil jste se na něj někdy hrát?“ a chrlil na něj další invektivy, typické pro Nejedlého, když se setkal s intelektuálním konkurentem.

Byl to neobvyklý pohled na oba postarší pedagogy, jak později líčila v důvěrné chvílce přihlížející knihovnice, která v oné době ve studovně knihovny sloužila. Oba dva, již nachýlení stařešinové, pronikavých tmavých očí, obrýlení, s dosud zachovalou vlající kšticí, fyzickým vzhledem zdánlivě podobného vzezření, dosahujícího téměř konturní karikatury, avšak v jedné charakteristice diametrálně odlišní, čelí jeden druhému. Ze tváře jednoho dští nadřazenost, arogance, téměř zloba. Tvář druhého září moudrostí, vyrovnaností, pokorou a usmířením.

Prof. Pícha nic neřikal; jen vzal do ruky nástroj, kterým byl původní lidový a národní nástroj maďarský, nazývaný tárogató, a zahrál Nejedlému „do ouška“. Je to nástroj, který trochu konstrukcí připomíná klarinet či saxofon, zvukem však zní kvílivě, až mečivě. Pro jeho, slovy těžko popsateľnou barvu a zvuk, stal se pro Maďary národním symbolem, spojeným s nacionalistickým odbojem na počátku 18. stol., který vyústil až v poražené Rákócziho povstání za nezávislost Uherska.

Symboliku tárogató pro Maďary lze přirovnat k symbolice židovského šófaru nebo k českým či skotským dudám. Po potlačení uherského povstání se rakouské úřady snažily tárogató potlačit, až upadlo v zemi v zapomenutí. O jeho obnovu se zasloužil teprve na konci 19. stol. česko-maďarský hudební nástrojář Jozsef Schunda. Nástroj došel veliké oficiální obliby u maďarských irredentistů po 1. světové válce, takže po 2. světové válce v rámci socialistické politické internacionalizace Maďarska došlo opět k jeho potlačení a zapomenutí. Udržel se pouze mezi maďarskou menšinou usídlenou v Rumunsku.

Po minikoncertu pro pana profesora vylíčil Pícha Nejedlému rovněž pohnutou historií onoho hudebního nástroje. To muselo Rudého dědka značně pošimrat na patách, neboť shodou okolností před krátkým časem se sám Nejedlý rozhodl napsat jakousi studii o středověkých hu-

debních nástrojích. Jako prevenci před možnou konkurencí vybral ze všech příslušných knihoven a archivů všechny existující zdroje a prameny, vztahující se k danému tématu, a držel je u sebe pod zámekem. To byl typický Nejedlého přístup při zpracování dokumentace potřebné k napsání jeho obsáhlých „tomů“; postup, jakého používal Nejedlý již dávno před válkou.

Nakonec pronesl Pícha slova, která by měla být zapsána zlatým písmem v análech tehdejšího Ústavu pro výzkum díla Zdeňka Nejedlého: „Pane profesore, když vy připravujete vědecké dílo, vypůjčíte si veškeré prameny archivní a držíte je u sebe tak dlouho, dokud vaše publikace není na světě. Žádný jiný badatel nemá k nim přístup. To není

správné. Takhle přece na našich školách učitelé nepracují.“

Pan profesor zbrunátněl, zbělel, zezelenal, a když vystřídal všechny barvy spektra, vysykl zlostně: „Takhle se mnou nemluvil ani samotný Franta Urbánek!“ (František Urbánek byl významný a výmluvný evangelizační kazatel tehdejší Jednoty československé a duchovní rádce presidenta T. G. Masaryka v předválečné republice. Byl Nejedlého osobním přítelem, ale zároveň duchovním oponentem. Zemřel krátce po únorovém puči.) Prof. Pícha mu na to odpověděl: „Duchovním zdrojem Urbánkovým byl Petr Chelčický a Jednota bratrská. Mým zdrojem je husitství, stejně tak, jako pro vás.“ (Že obraz husitství v představě Nejedlého se diametrálně lišil od obrazu,

který Pícha choval v duši a který předával svým posluchačům, to už si raději netroufal dořici.) Nejedlý se otočil a bez slova odešel.

Pícha hodně přemýšlel a uvažoval, co se stane dál, k jakým změnám může dojít v jeho osudu, znaje zlostnou a často mstivou povahu Nejedlého. Nic se ale, díky Bohu, zatím nedělo. Za nějaký čas opět navštívil studovnu Muzea hudby. Paní knihovnice jej radostně vítala a hned mu špitla: „Pane profesore, soudruh ministr nám vrátil všechny vypůjčené materiály a vymínil si, že je smím půjčit jenom vám. Jinak musí být k dispozici pouze jemu, až je bude potřebovat.“ Nejedlý svou studii o středověkých nástrojích hudebních již nikdy nedopsal.

Slavomír Pícha, syn

Bohoslužebná kniha jako dar církvi

Mezi lety 2013-15 vyšly tři díly Bohoslužebné knihy Církve československé husitské. Staly se konkrétním výrazem úsilí o liturgickou obnovu našeho církevního společenství. Ačkoli se této knize (snad jistou setrvačností) říká Kazatelský plán (cyklus), případně Lekcionář, je přece jen něčím více. Neobsahuje totiž pouze biblická čtení, která jsou východiskem pro kázání. Přináší úplné liturgické formuláře pro všechny neděle a významné svátky a památky církevního roku a navíc i text liturgie (ovšem bez notového zápisu). Navazuje tak na staré dobré liturgické tradice naší církve, počínaje Českým misálem Karla Farského a Bohoslužebnou knihou Aloise Tuháčka, odkud také čerpá inspiraci.

Dovolím si podat osobní svědectví o tom, jak jsem se k práci na poli liturgiky dostal. Už za studií na fakultě jsem se s velkým duchovním užitkem účastnil slavení liturgie, jednak na studentských bohoslužbách v Praze-Nuslích, jednak v náboženské obci v Karlových Varech. Duchovní Martin Chadima a Pavel Kolář a biskup Michael Moc mne naučili lásce k liturgii. Ukázali mi, jak má vypadat důstojné a zvnitřně liturgické slavení. Byly to lekce, na které se nezapomíná a za které jsem neskonale vděčný.

Když jsem nastoupil jako farář do malé náboženské obce v Sokolově, pochopil jsem, že budu nucen zrevidovat své dosavadní plány a představy a místo toho že se budu muset soustředit na modlitbu, zejména pak na společnou liturgickou modlitbu obce. V prvních letech farářské služby jsem se učil metodou pokus-omyl a nevyvaroval se někdy i zbytečných experimentů. Naštěstí jsem v Sokolově našel společenství věřících, které mne přijalo a trpělivě a laskavě snášelo tovaryšská léta svého nezkušeného duchovního.

Od počátku jsem vnímal, že existuje propojení mezi liturgií, misí a pastoračně-diakonickou činností. Všechno vychází z modlitby. Kde se církev přestává modlit, přestává být církví. Sama se pak odsuzuje k duchovní neplodnosti. Prosebná i děkova modlitba společenství je reakcí na Boží slovo, které máme zaznamenané v Písmu svatém a jemuž při liturgii nasloucháme. Vtěleným Božím slovem je Kristus, který ustanovil princip křesťanské bohoslužby: zvěstovat spásu v jeho kříži a vzkříšení při společném stolování, kdy mezi sebou sdílíme chléb a víno jako svátostná znamení opravdové a posvěcující Kristovy přítomnosti. Zpřítomnění se neděje naší mocí, nýbrž působením Ducha svatého podle Kristova zaslíbení, a to k našemu posvěcení a k slávě Boha Otce, našeho Stvořitele.

Kde se v Duchu a v pravdě koná liturgická modlitba, zvěstuje se Boží slovo a slaví se svátosti, tam se rozvíjí spirituální život farního společenství a začínají se objevovat noví, hledající lidé, protože Bůh vidí naši víru, projevující se modlitbou. Nemůžeme

přece „lovit“ lidi, aniž bychom jim v rybářské síti církve umožnili setkat se s živým Kristem. Takové bez nadsázky mystické setkání jim zprostředkuje bohoslužba, modlitba, biblická zvěst, kázání a svátosti. Neustále se proto musí hledět na autentičnost bohoslužby. Zároveň je třeba svědomitě pěstovat liturgickou kulturu, aby se při bohoslužbě naše srdce povznášela a otevírala se osvobozujícímu poselství Kristova evangelia i tajemnému zpřítomnění Krista samotného.

Pěstění liturgické kultury je druhem umění, dokonce jde o umění posvátné. Lidská kreativita zde nalézá nejméně prostor k realizaci, neboť slouží spásu duší a oslavě Boží. Tak jsem posléze pochopil, že bohoslužba, která má liturgický tvar, je základním úkonem církve, která je a vždy bude církví liturgickou, slavící. Z tohoto ohniska vyzárají paprskovitě veškeré další služebnosti náležející k plnému životu církve. Proto jsem se začal zabývat dějinami liturgie i teologickou reflexí liturgie. Proto jsem začal i liturgicky tvořit. Proto jsem začal pracovat na Bohoslužebné knize, kterou jsem věnoval své duchovní matce, církvi, v níž jsem se křtem narodil k novému životu. Praktické užívání již ukázalo, že není prosta chyb a nedostatků. Že jsem ji vůbec mohl církvi odevzdat, za to vděčím starším a zkušenějším bratrům, kteří mne při práci doprovázeli, radili, opravovali a vylepšovali. Beru to tak, že Bohoslužebná kniha je nepatrná splátka dluhu za všechny dary, jichž se mi v církvi dostalo, za privilegium služby, za smysl života, který jsem v církvi našel. Jsem šťastný. Děkuji!

Lukáš Bujna

Kdo to ví?

Máte před sebou sedm slov, která se od sebe liší jen prvním písmenem. Víte, co znamená? Odpovědi najdete ve vedlejším sloupci, avšak zpřeházené. Označte šipkou správné vysvětlení. Správné řešení si ověřte na str. 7.

1. prak
2. mrak
3. drak
4. zrak
5. brak
6. vrak
7. frak

Nakreslil: Ferdinand Krajčířik

Nová tajná řeč

Před časem jsme v našem časopise Cesta uveřejnili návod, jak se naučit řeči, které by dospělí nerozuměli. Vzpomínáte si na to? Anga nongo? Tongo jsmenge rángá dingi! Nyní přicházíme s novou tajnou řečí. Je trochu těžší než ta minulá, ale zato je tajemnější. Zde je návod: Když má slovo jen jednu slabiku, dá se před ni další slabika „šu“. Příklady: „pes“ se řekne „šupes“, „nos“ – „šunos“, „a“ – „šua“. To je snadné. Když má slovo víc slabik, odtrhne se první slabika a nejprve se řekne zbytek slova, před který se dá už zmíněné „šu“. Pak se teprve řekne první část slova, za kterou se dá slabika „ce“, příklady: „ráno“ se řekne „šuno ráce“, „sílnice“ – „šunice sílce“, „škola“ – „šula škoce“. Věta zní pak takto: V sobotu si uděláme výlet do lesa.“ – „Šubotu vsoce šusi šuděláme uce šulet výce šudo šusa lece.“ (Předložka, která má jen jedno písmeno, se připojí k první slabice.)

Myslíte, že je to těžké? To snad ne. Když mně bylo deset let, tak jsme se tak s kamarády běžně dorozumívali.

Z. S.

Štěstí

*Štěstí není muška zlatá,
ani auto na splátky,
štěstí, to je vypravovat
malým dětem pohádky.*

*Štěstí není nová vila,
ani bazén veliký,
štěstí, to jsou dětské oči
kulaté jak knoflíky.*

*Štěstí není dovolená
na kanárských ostrovech,
štěstí je, když usínají
děti ve svých domovech.*

Mirka Žáková

C E S T A

Chvála modlitby

O tom, jak prospěšné a blahodárné je pravidelně se modlit, ví každý věřící člověk. Modlitba nám bezesporu pomáhá v těžkých chvílích, kdy si sami s něčím nevíme rady a potřebujeme pomoc, radu nebo útěchu. I když můžeme mít pocit, že Bůh na naše prosby neodpovídá hned, nebo nám nesplní to, co si přežeme, stejně je dobré se na něj obrátit – když nic jiného, modlitba nám pomůže zklidnit svou mysl, utřídit si myšlenky a srovnat si v hlavě, co je skutečně důležité a co méně. Pak často přijdeme na to, že naše

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

prání, které nám ještě před chvílí připadalo jako naprostá nezbytnost, je úplně nicotné. Modlitba je dobrá ale i ve chvílích radosti a pohody. Kdo nezapomíná děkovat za všechno, čeho se mu dostává, nesklouzne k pyšě a samolibosti. Každý den také máme spoustu důvodů Boha chválit – vždyť právě teď, když se na jaře příroda probouzí a všechno krásně kvete, člověk nemůže než jen v tichém úžasu hledět na tu náheru! Proto nešetete, děti, svými modlitbami. Pán Bůh je vždycky moc rád, když na něj nezapomínáme.

JK

Modlitba

Sluncečko je tvoje,
tvé jsou hvězdné roje,
pole, sady, háje,
řeky, širé kraje.

Tvůj je život ve mně,
tvá je, Bože, země;
pomoz žít mi na ní
podle tvého přání!

Miroslav Matouš

o Elišce a žižňáčkách

9. Převlečná soutěž

Jaro je konečně tady a všichni hned mají veselější náladu. Každou chvíliku je slyšet smích nebo radostný zpěv. Nejvíce ze všech ovšem zpívají andulky. Jsou to sestřičky, jedna je žlutozelená, druhá modrobílá, a jejich všude plno. Eliška má opravdu těžkou práci s tím udržit teď ve své třídě aspoň trochu pozornosti a soustředěnosti na učení.

Nakonec to vzdá a i ona podlehne jarní rozverně náladě: „Víte co, děti? Když vás slyším tak pěkně zpívat, uspořádáme si

každý se snažil zpívat, jak nejlépe uměl – až do chvíle, než vystoupily andulky. Připravily si duet, ale jakmile začaly zpívat, bylo jasné, že něco není v pořádku. Obě děvčata – jedna zpívala sopránem, druhá altem - se snažila jedna druhou překřičet, takže místo sladěného zpěvu z toho byl uši rvoucí nelibozvучný hluk.

Eliška je musela zastavit: „Poslyšte, holky, obě zpíváte stejně krásně, ale jenom tehdy, když zpíváte spolu, ne „proti sobě“, rozumíte? Cilem naší soutěže – zvláště když jste si vybraly duet - není toho druhého překřičet, ale zazpívat píseň společně, tak, aby oba hlasy pěkně vynikly a každý to vystoupení obohatit. Zkuste to ještě jednou, prosím.“

Nakreslila: Eliška Zapflová, 7 let

soutěž ve zpěvu, co říkáte? Takové naše malé hledání „supersta“. Přihlaste se, kdo se bude chtít zúčastnit!“

Hned se zvedl les nožek a tlapek „Výborně“, pochválila je Eliška. „Budeme mít několik kategorií – sólo, duet a sborový zpěv. Do zřítká si rozmyslete, co a případně s kým budete chtít zpívat.“ Pak už děti propustila, aby se mohly na zřítkější soutěž připravít. Druhý den ráno nachystala mikrofón a soutěž mohla začít. Všechno šlo výborně –

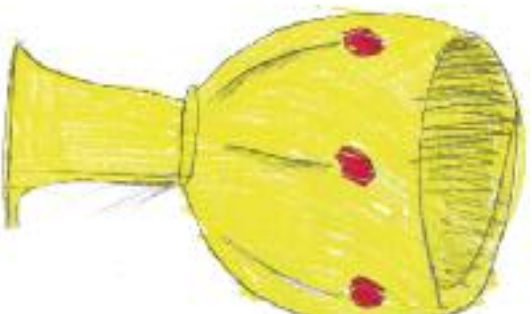
a nakonec se domluvíli, že uspořádají celý koncert, na kterém andulky vystoupí před veřejností – Eliščinými rodiči, bráchou, babičkou, dědou i prababičkou s pradědečkem. A samozřejmě všemni ostatními zřítky. Koncert měl takový ohlas, že andulky začaly uvažovat o vydání vlastního cedéčka. Hlavně už ale nikdy nezapomněly, že jejich úspěch pramení z toho, že se při zpěvu vzájemně doplňují a pomáhají si.

Jana Krajčířiková

Soutěž o tři knihy

Chodíte, děti, v neděli na bohoslužby? Pokud ano, pak jistě víte, že v našich sborech se slouží Liturgie Církve československé husitské podle patriarchy Karla Farského. Vaším úkolem je nyní pokusit se seřadit její jednotlivé části tak, jak mají správně během bohoslužby jít za sebou. Podarí-li se vám to, získáte pořadí písmenek do tajemky. Pokud si nebudete jistí, text Liturgie najdete například na konci Zpěvníku ČČSH. Tajenku nám nezapomeňte poslat do redakce nebo na mail jana.krajcirikova@ccsh.cz nejpozději do konce května – v červnové Cestě se pak dozvíte jména tří výherců knížek.

1. Vstupní čtení (T)
2. Večeře Páně (H)
3. Chvalozpěv (S)
4. Úvod k bohoslužbě (L)
5. Obětování (A)
6. Smlívení (R)
7. Doznání hříchu a vin a zaslíbení Božího odpouštění (I)
8. Blahoslavenství (I)
9. Zpřítomnění poslední večeře Páně (K)
10. Požehnaní (O)
11. Tužby (U)
12. Zvěstování (G)
13. Sborové modlitby a přímlyvy (R)
14. Kázání (K.)
15. Evangelium (E)
16. Vyznání víry (F)
17. Otčenáš (Ě)

Nakreslil: Fenda Krogřířik

Blahopřejeme výhercům soutěže z únorového čísla

(tajenka: Informace):

Roman Vitáček z Kolína

Beáta Starvelová z Olomouce

Metoděj Šíp z Volyně

Správné řešení ze str. 8 (Kdo to ví?): 1-C, 2-E, 3-D, 4-B, 5-A, 6-G, 7-F

Objevy strýce Mikulíčky

3. část

Nejvíce Čechů žilo v Jižní Americe, jak to dokládají názvy řady států. Tak třeba slovo Panama vzniklo kdysi dávno, když obyvatelé zvolili svého prvního knížete a pak před jeho sídlem volali: Naše země pána má, pána má, pána má! V jiném státě bylo zvykem dětem ukládat různé úkoly, které rodiče doprovázeli příkazem, např.: Dones vodu a hezky čile! – Běž do obchodu pro chléb a hezky čile! – Natrhej na zahrádě jablka a hezky čile! Tak se státu začalo říkat Čile. Dnes se to píše Chile, ale čte se to Čile.

V rodinách bylo tehdy mnoho dětí a maminky měly moc práce s vařením, šitím, úklidem a hlavně s praním. Často se proto stávalo, když děti něco chtily, že se jako odpověď ozvalo: Peru, nemám časi! Z toho vznikl název státu Peru. Také je tam stát Bolívie. Název vznikl z úslovi: když někoho něco bolí, vyje: "

Za pár dní opět vyšel strýc Mikulíčka ze svého domečku a my jsme plni zvědavosti čekali, co nám poví. Tentokrát nás zavedl do Asie: „Představte si, že šest set let před naším letopočtem vybudoval král s podivným jménem Nabuchodonozor na březích řeky Eufratu obrovské město Babylon. Chránila je zeď, která měla 250 věží a 100 bran. Bydlely v něm dva miliony obyvatel, z nichž většina byli Češi. Název Babylon původně zněl Babil Lom. Totéž jméno má dodnes jedno místo u Brna.“

Zdeněk Svoboda
(dokončení přístě)

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

Ženu statečnou kdo nakresle? 9. část:

Marie, sestra Marty

Otéto ženě se dozvídáme z krátké zmínky v Lukášově evangeliu (L 2,38), setkáváme se s ní v okamžiku, kdy Josef s Marií přinášejí malého Ježíše do chrámu. Písmo říká: „Žila tu i prorokyně Anna, dcera Fanuelova, z pokolení Ašerova. Byla již pokročilého věku; když se jako dívka provdala, žila se svým mužem sedm let a pak byla vdovou až do svého osmdesátého čtvrtého roku. Nevycházela z chrámu, ale dnem i nocí sloužila Bohu posty i modlitbami. A v tu chvíli k nim přistoupila, chválila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma.“

Anna jistě neměla lehký život. Jako mladičká se vdala a po sedmi letech ovdověla (to jí mohlo být něco kolem dvaceti let). Patrně neměla žádné děti, které by se o ni postaraly, takže celý život strávila v chudobě. Nezaprkla ovšem – uchýlila se do chrámu, kde Bohu

sloužila posty a modlitbami. Jako jedna z mála žen v Bibli je označována jako prorokyně – znamená to, že měla k Bohu velmi blízký vztah, Bůh jí dával poznávat svou vůli a ona ji mohla sdělovat ostatním. Nyní, v čase svého staří, měla nakonec možnost spatřit i budoucího Spasitele.

Anna svůj život zasvětila službě Bohu a modlitbám. Takových žen je kolem nás dost i v dnešní době. Na první pohled se může zdát, že jsou již staré a nepotřebné, protože nezastanou žádnou těžší práci.

Mohou se tak cítit samy, ještě horší je, když jim to naznačuje jejich okolí. Pokud by však pro nás nedělaly nic jiného, než že se za nás budou modlit, je to velký dar a velká pomoc, za kterou bychom měli být velice vděční. Proto děkujeme za Annu i za všechny ostatní ženy (i muže), kteří se za nás modlí!

Jana Krajčířiková

Nakreslil: Fera Krajčířik

Ptačí liturgie

B yli jste už někdy hodně brzy ráno, často ještě za tmy, venku, a překvapilo vás, jak náhle, v jediném okamžiku, když dosud bylo naprosté ticho, náhle jako na povel začnou všichni ptáci zpívat? Kdo jim ten povel dá? Proč začínají zpívat všichni naráz? Spalí dosud a teď je někdo probudil? Kdo je tím ptačím dirigentem? Pokud si i vy kladete tyto otázky, nabízím vám odpovědi.

Tento nádherný ranní ptačí koncert je oslavnou liturgií, již praxtvo děkuje za nový den a za veškeré Boží stvoření. Každýčlý ptáček, který umí jen trošku zpívat – od nejmenšího vrabce až po slavíka – má v této liturgii svůj part. Učí se jej svědomitě hned po svém vyhlnutí – ještě dříve, než začne létat. Pro všechny je to otázka cti, že se na každodenní ranní liturgii mohou účastnit.

Tou největší cti je ovšem právo a zároveň povinnost dát pokyn k zahájení zpěvu. Tento úkol zastává každý ptáček jenom jedinkrát za život a svědomitě se v něm střídají, aby ani jeden nebyl opomínut. Nikdo neví, jak k tomu dochází, zda snad někde existuje nekonečný seznam všeho praxta, podle kterého je určováno pořadí těchto ptačích „dirigentů“. Jisté však je, že každý den se v jednom hnízdě či ptačí budce, u křídla jednoho ptáčka, objeví malá zlatá taktovka. Vybraný ptáček, jakmile ji spatří, ví přesně, co a kdy má udělat. Rozechvěle čeká na větvici na okamžik, kdy mu v hlavě zazní signál: „Teď!“

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

máche taktovkou a zároveň začne zpívat, jak nejlépe dokáže.

V ten samý okamžik se rozezní koncert ptačích hlasů na všech sousedních větvích, stromech, střeších... Když tato několikaminutová zpívaná modlitba skončí, všichni ptáci se rozletí po své práci – hledají potravu pro sebe a své mladá, učí je létat, uklízejí a opravují hnízda. Zlatá taktovka, jak se objevila, stejně náhle zmizí a ráno se ocitne zase v jiném hnízdě.

Možná si říkáte – co kdyby se ta taktovka ztratila? Nebo co kdyby někoho někdy napadlo se jí zmocnit? Treba, mohl by si říci nějaký takový vykul, by se s její pomocí dal řídit celý ptačí svět a toho by se mohlo dát k něčemu využít...

Náštesti se nic takového stát nemůže. I kdyby se nakrásně někomu podařilo objevit ptáčka, který má taktovku zrovna u sebe, i kdyby se někomu povedlo mu tu taktovku vzít, stejně by mu za chvíli z ruky zmizela. I kdyby byla zamčená v nedobytném tre-

zoru, dokázala by se z něj vytrazit a dopravit se tam, kde ji bude třeba následujícího jitra. Zlatá taktovka slouží ptačímu světu po celé věky a bude jim věrně a bezpečně sloužit dál, dokud na světě budou zbyvat alespoň dva ptáčkové, kteří uvítají nový den svým zpěvem.

Takže o taktovku se bát nemusíme a můžeme si v klidu užívat ptačího zpěvu.

Přitom se můžeme snažit rozpoznat, který hlas patří jakému ptačímu druhu. Čím lépe totiž ptáčky poznáme, čím víc se dozvíme o jejich podobě, zvycích a potřebách, tím nám budou bližší. A budeme je chránit. Protože jak už bylo řečeno, o čarovnou zlatou taktovku se bát nemusíme, tu člověk ptáčkům vzít nebo zničit nemůže. Ovšem jen tak dlouho, dokud na světě budou ptáčkové. A uznejte, bez jejich zpěvu by tu bylo strašně smutno, nemyslíte?

Jana Krajčířiková

S Františkou Kláskovou nejen o liturgii

Nedávno jsme byli v Hradci Králové svědky bohoslužby vyslání nového vojenského kaplana br. faráře Tomáše Altmana, který působil před vstupem do armády právě v královéhradeckém Sboru kněze Ambrože. Nyní zde slouží ses. Františka Klásková, dcera emeritního br. biskupa Štěpána Kláska, absolventka naší Husitské teologické fakulty.

• **Jak „aktivní“ jsou věřící v náboženské obci v Hradci Králové? Zapojují se laici při liturgii, například v lektorské službě liturgického čtení?**

Lidé v naší náboženské obci jsou aktivní, ale nám farářům by se vždy líbilo, kdyby to bylo ještě lepší... Sestry a bratři se zapojují při liturgii ve čtení přímluvných modliteb i čtení z Písma, někteří se zapojují při songové bohoslužbě hrou na nástroje. Od adventu se snažíme mít alespoň na pár hodin přístupný kostel, a tak držíme služby v kostele. Když jsme uklízeli věž pro projekt „Věže a věžičky“, tak se sešlo plno pomocníků. A nesmím zapomenout na všechny ty, kteří přinášejí ty nejlepší dobroty ze svých kuchyní... Nemůžu si stěžovat, když o pomoc poprosím, ochotné ruce se vždy najdou!

• **Napsala jsi magisterskou práci Katechetická práce s dětmi v Královéhradecké diecézi CČSH. K jakému závěru jsi v této studii dospěla? Jak se daří uplatňovat teoretické poznatky získané při studiu v praxi?**

Čím mám začít? Začnu tím pozitivním. Ti, kteří se katechetické práci věnují, jsou velice kreativní a mají plno dobrých nápadů. Neveselou realitou je, že u nás v diecézi je jen málo náboženských obcí, kde se s dětmi pracuje. Pověštinou z toho důvodu, že tam děti nejsou. V době, kdy jsem práci psala, také nevycházely žádné nové materiály a ti, kteří se dětem věnovali, spolu nespolečně pracovali a byli nepropojenými ostrůvky. Teoretické poznatky teď můžu uplatňovat hlavně v naší diecézní komisi pro děti a mládež. A myslím, že se nám daří minimálně to, že se katecheté (faráři) setkávají. Díky Maruše Truncové a Janě Pechancové jsme také vydali plno nových materiálů (zpěvníčky, omalovánky, pracovní listy). Nyní hledáme cesty, jak více duchovní či laiky motivovat k tomu, aby se dětem věnovali. A taky nezbyvá nic jiného než se modlit, aby se bylo komu věnovat. Já zastávám teorii „chytit a nepustit“. To znamená, když rodiče děti přivedou ke křtu, tak se jim věnovat pořád. Protože když dítě pokřtíme a pak po 6 letech najednou chceme, aby chodilo na „nábožko“, tak nezačne, protože k tomu nemá vztah. Ve Dvoře se mi to docela podařilo, i když se maminky nestaly pravidelnými účastnicemi bohoslužeb, tak vodí děti jednou za čas na faru dál, alespoň na kroužek určený přímo pro ně. Ještě nikdy jsme se nesetkaly všichni najednou, ale nepravidelně se účastní všechny.

• **Jaké jsou Tvé zkušenosti s tím, jak přijímají děti a mládež naši liturgii?**

Já můžu začít svou vlastní zkušeností. Nedělní bohoslužby pro mě byly čištěním zubů. Nebavilo mě to, ale byla jsem vedena k tomu, že je to důležité. Bavily mě jednou do měsíce songové bohoslužby, kde se hrálo na kytaru a zpívalo. Nevím, kdy přesně

se to změnilo, ale najednou se mi naše bohoslužby začaly líbit. A poklady Farského liturgie objevuji pořád. Děti, se kterými se setkávám, naše liturgie, stejně jako kdysi mě, nebaví. Ani mládež v mém okolí není naší liturgií nadšená. Většina z nich ale nejsou farářskými dětmi,

a tak se obávám, že se ke krásám liturgie ani neprokopou.

• **Na stránkách královéhradecké diecéze jsi zařadila v rámci článků o práci s dětmi také krátký příspěvek o modlitbě „se signálem“. Děti ji mohou zažít na táboře každý večer, kdy se chytanou za ruce do kruhu. „Jeden se pomodlí, poděkuje za to, co se dělo, poprosí za to, co vidí jako potřebné, a nakonec se společně pomodlíme modlitbu Páně. Po zaznění „amen“ zmáčkne modlitebník jednomu ze svých sousedů ruku, ten zmáčkne ruku svému sousedovi, ten svému, a tak dále... až signál doběhne k tomu prvnímu a společně si popřejeme požehnanou dobrou noc. Symbolicky tak dáváme najevo, že jsme před Pánem Bohem spojeni, že nás nic neroztrhne.“ Jak chápou děti modlitbu a co znamená modlitba pro Tebe?**

Děti chápou modlitbu různě. Kdysi mi chodila na náboženství holčička, která Pánu Bohu v modlitbách vykala. To pro mě symbolizovalo, že ho ještě úplně nezná. Myslím, že vztah k modlitbě je úzce propojen se vztahem k Pánu Bohu, a tak velmi záleží na tom, za koho Pána Boha pokládáme a jak dalece mu důvěřujeme. A tak i to chápání modlitby je jen odrazem naší víry v živého Boha. Pokud je pro děti Bůh živý, je taková i modlitba. Modlitba je pro mě komunikace s Bohem, pobývání v jeho blízkosti. Někdy se mi to daří více, někdy méně.

• **Jaké jsou klady a pozitiva, kterými církev přitahuje nové členy a které může dnešnímu světu nabídnout? Co může ještě udělat pro „zvýšení atraktivitu“ svého poselství?**

Musím se přiznat, že nevím, čím přitahujeme nové členy. Pro mě je to vždy Boží zázrak, když přijdou lidé zvenku, že se chtějí nechat pokřtít. Osobně považuji za

velký klad naší církve to, že se nepovažujeme za lepší než ostatní, a také svobodu, kterou nám společenství nabízí. Atraktivitu poselství nejde podle mě zvýšit. Vždyť nemůže být nic atraktivnějšího než zpráva o tom, jak moc nás každého má Bůh rád, tak jak nám to zjevil v Ježíši Kristu! Ale stále znovu a znovu se musíme snažit říkat to tak, aby tomu lidé rozuměli. Nejen svými slovy, ale i jednáním – liturgií, ochotou udělat si na každého čas...

• **Co Tě ve Tvé službě v současné době nejvíce těší a naplňuje?**

V tuto chvíli mám radost z každého setkání maminek s dětmi ve Dvoře Králové, mám radost ze setkávání dětí v Hradci, mám radost z příprav na křtiny a na svatby, mám radost z biblických hodin a nesmím zapomenout na náš BA-BI-NE-C, kde se setkáváme s mladšími sestrami ze sboru a povídáme si o jednotlivých ženách z Bible a musím se přiznat, že tam neustále objevuji věci, které jsem nevěděla nebo kterých jsem si nevšimla. Včera jsem také byla na postní pobožnosti v Novém Bydžově a tam mi také bylo moc dobře.

Za rozhovor děkuje Klára Břeňová

Exercicie a obnova církve

Již více než 15 let se v naší církvi konají exercicie. Za tu dobu se staly „samozřejmou součástí života“ ČČSH. Jaké ovoce přináší? Mění tvářnost církve? Dá se říci, že se lidé v církvi víc modlí? Stává se církev „obnovnější“? Může se vůbec nějak projevit ono „víc“? Snad nezaškodí nejprve připomenout, co exercicie nejsou, pak co jsou a co lze od nich očekávat. Určitě nejsou duchovní „naležárnou“ ani teologickou konferencí na „pobožné téma“. A už vůbec ne (ná)strojem na duchovní obnovu jedince či společenství. Nefungují jako automat. Svět ducha není světem věcí a předmětů.

Co tedy jsou a co se při nich děje? O tom se nejlépe mluví v obrazech. Anthony de Mello o exerciciích například píše jako o „startovací dráze“ či o „schodišti“.

Schodiště může být užitečné. Ovšem jen tehdy, budou-li ho používat lidé. Duchovní cvičení budou užitečná tam, kde lidé přijímají Boží pozvání a touží se s Bohem setkat. Žádná metoda, žádný způsob meditace ani modlitby nenahradí srdce, které hledá Boha a cítí, že by bez něj zahynulo. Co se při exerciciích děje?

No, prostě modlitba. Zazní tam i nějaká ta přednáška, ale hlavně je to, co účastníci prožijí v tichu při modlitbě. Prožitkem myslím něco jiného než vzvednutí emocí, spíše otevřenost SETKÁNÍ.

Pokud můžeme něco „obnovit“, pak jediné náš přístup k Bohu. A to tak, že poznáme a odložíme to, co se nakupilo mezi nás a Boha. Mohou to být i úctyhodné a zbožné zvyky a tradice. Přesněji: naše nezdravé vazby na ně. Písmo nabízí dostatek příkladů. Obnova začíná tím, že se vystavíme pokořující zkušenosti vlastních limitů i svého hříchu, a přesto (znovu) užasneme nad tím, jak nás Bůh miluje. Taková zkušenost pak všechno staví do nového světla, promítá se do mezilid-

ských vztahů a stává se zdrojem obnovy. Obnova vztahu s Bohem se ovšem skutečně jen tehdy, když ji dá Bůh sám. To jsou ty vnitřní paradoxy duchovního života! Kdybychom se nastokrát rozhodli obnovit svůj vztah s Bohem a začali tuto obnovu plánovat, k ničemu to nebude. Obnova může přijít jen jako milost (= nezasloužený dar). Z Písma smíme čerpat naději, že Bůh to dělá, že vyhlíží zbloudilého člověka a běží mu naproti. Smíme doufat, že nám Bůh poběží naproti, ale počítat s tím nemůžeme. Při exerciciích se pokoušíme vyjít Bohu naproti. SETKÁME SE?

Vždycky je to otevřené dobrodružství. Dá se o něm mluvit jedině v obrazech. Ludvík Armbruster, který se před lety velkoryse ujal nás, husitů a evangelíků hledajících exerciční zkušenost, pořádáním ekumenických ignaciánských exercicií, používá jako jeden z mnoha obrazů obraz plavby po řece. Někdy je klidná. Jindy vede peřejemi. A nelze ani vyloučit, že se naše lodička převrátí a my se pořádně namočíme. Mně každé exercicie připadají jako výprava do hor. Nevíme, jaké bude počasí. Jaké výhledy a panoramata se nám otevrou. Jak budou hory ten-

tokrát „nasvícené“. Možná bude mlha. Možná zmokneme. Vždycky je to otevřené. Nikde není psáno, že se musí vydařit. Vždycky je to setkání s vlastní slabostí, hříchem a zraněními. V exerciční modlitbě k nám někdy promluví „naše temnoty“ (sv. Augustin). Pokoří nás to, avšak přijmeme-li, že jsme i takoví, necouváme-li před pokořující pravdou o nás samých, poznáme „šlechtnost Boží“ (Dom Helder Camara). Za takové poznání to jistě stojí.

Tak to jsou exercicie. Cesta, na níž se vystavujeme SETKÁNÍ sami se sebou a v sobě pak i s Bohem. Vypadá to, že je toho dost málo, ale jsem přesvědčen, že tady se nás dotýká zdroj skutečné obnovy. A vůbec netvrdím, že se tak děje jen na exerciciích. Myslím, že všude tam, kde se lidé vystavují pravdě – zvláště ve službě druhým, zvláště v situacích, kdy poznáváme, „jak věci nemáme v rukou“, zakoušejí také, že „navzdory všemu jsme v rukou dobrého Boha“. Dlouhé dějiny obecné církve poskytují dostatek příkladů vzájemnosti mystiky (kontemplace) a konkrétní služby (akce, diakonie, charita). Exercicie nezměnily tvářnost naší církve. To ani nemohly. Ale snad pomohly a pomáhají některým na jejich životní cestě. A snad skrze některé vstupuje i něco ze zkušenosti „šlechtnosti Boží“ také do mezilidských vztahů a služby, do církve i do světa. Dobrodružná cesta života s Bohem pokračuje. Každý se může připojit. Každý se může na svém místě a způsobem blízkým svému srdci vystavit pravdě. Bůh na nás volá a čeká uprostřed našich všedních dní. **Petr Šandera**

Vnitřní modlitba

Každý metodický postup, týkající se rozjímání a vnitřní modlitby, je dobrý pro toho, kdo jej může použít. Kdo může mít prospěch ze soustavného rozjímání, neměl by je zanedbávat, dokud se nebude bát odložit tyto metody stranou a občas se trochu samostatně zamyslet. Kniha o rozjímání vás má naučit myslet, ale nemá myslet za vás. Proto zajisté marníte čas, když takovouto knihu vezmete a prostě ji jen přečtete. Jakmile však nějaká myšlenka zapůsobí na vaši mysl nebo na vaše srdce, pak ihned knihu odložte, protože právě začalo vaše rozjímání. Myslíte-li si, že musíte dospět ke shodě s autorem, velice se mýlíte. Vždyť Bůh si může přát, abyste skončili docela někde jinde, a dá vám třeba docela jinou milost nežli tu, kterou autor předpokládal, že potřebujete. Rozjímat se máme učit všude, na ulici, v přírodě, s knihou, když čekáme na autobus či ve vlaku. Především se seznamte s církevní liturgií a učíte si z liturgic-

kého cyklu část svého života. Dovolte, aby si jeho rytmus našel cestu do vašeho života a do vaší duše. To je ovšem jen práh rozjímání, cvičení ctností, milování Boha a uvědomování si Jeho přítomnosti. Skutečný účel rozjímání je tento: Má naučit člověka, jak se osvobodit od stvořených věcí a časných zájmů, v nichž nalézá jen zmatek, a naproti tomu navázat vědomý a milující styk s Bohem, v němž může přijmout od Boha pomoc, neboť ví, že ji velmi potřebuje. Bude chválit Boha, bude mu chtít děkovat a milovat Ho, neboť právě toto se mu stane nyní opravdovou radostí. Tehdy bude zapotřebí, abyste se pevně postavili proti myšlence, že se rozjímání vzdáte. Musíte se k němu vracet každý den i přes potíže a utrpení, které cítíte. Nakonec vám vaše trápení a skryté dílo milosti řekne, co máte dělat. Od této chvíle byste se měli snažit, aby vaše modlitba byla co nejprostší. Až se stanete schopnými rozjímat, rozjímejte! Ale neničte se neúčinným úsilím uskutečnit vypracované plány nabízené tlustými knihami o rozjímání.

Thomas Merton (překlad JR)

č. 16 • 17. 4. 2016

Vzhůru do Jeruzaléma

Jan Heller a Jiří Beneš: Poutní písně
(Návrat domů, Praha 2015)

„I nám je třeba, abychom se ve světle Božího slova naučili chápat celý svůj život jako jedinou velikou pouť do toho horního, nebeského, duchovního Jeruzaléma (Ga 4,26 Žd 12,12 Zj 21,2-10). Tam nás vede náš Pán také cestou poutě, tj. cestou různých zkoušek a tříbení, cestou úzkou, předznamenanou křížem. Tak jako tehdy na poušti muselo padnout to staré pokolení, které odmítlo vejít (Nu 14), tak v našem případě je čas putování tímto životem časem mrtvení starého člověka a odumírání hříchu a světu. Boží království je určeno novému pokolení, které se z Ducha zrodilo a rodí právě v čase putování, v době zkoušek, tříbení a hledání ... (Úvod, str. 10)

Velkou inspirací, poučením a povzbuzením na oné cestě do nebeského Jeruzaléma, nám, věřícím, může být drobná, leč obsahem nesmírně bohatá knížka **Poutní písně** z pera dvou vynikajících autorů: prof. Jana Hellera a ThDr. Jiřího Beneše. Jde o komentář k biblickým žalmům 120 – 134. Prvně jmenovaný v něm uplatnil cenný materiál ve formě výkladů k novému Ekumenickému překladu Bible (vyšlo v 70. letech), které dr. Beneš doplnil a edičně upravil do podoby knihy, kterou po vydání v r. 2001 v nakladatelství Advent-Orion v minulém roce, s doprovodnými kresbami Jana Bárty,

vydalo nakladatelství Návrat domů. Komentář k patnácti Poutním písním, kdysi užívaným při každoročním putování do Jeruzaléma, k čemuž odkazuje nepřímě i jejich hebrejský název *maalót* – výstupy, stupně (do Jeruzaléma se stoupá, doslova i přeneseně), poskytuje čtenáři ob-

sáhlý materiál ke studiu a zamýšlení se nad žalm 120 – 134, ale i nad starozákonní knihou žalmů obecně, možnost srovnání znění žalmů v Českém ekumenickém překladu s originálem a tak i hlubší, kvalitnější vhled do bohatství hebrejského Starého zákona. Což s sebou následně nese i pochopení, s jakými úskalími se setkává překladatel při práci s hebrejskými texty, jak těžko se hledají vhodné výrazy...

Uplatnění moderních exegetických přístupů, ale především také užití metody,

kteřá s texty pracuje jako se svědectvím víry, s ohledem na kériigmatické, literární, ale i psychologické hledisko, je obecně pro práci obou autorů samozřejmostí a netřeba dodávat, že stejně postupovali i v této studii. Netřeba také dodávat, že směrodatný pro jejich exegezi je důkladný gramatický rozbor – poctivý i v tom smyslu, že zanechává řadu otázek otevřených, bez definitivního závěru, s uvedením různých možností a návrhů jiných exegetů.

Disponuješ-li, milý čtenáři, trpělivostí, a zejména ochotou přiblížit se myšlení a teologii starozákonních pisatelů a redaktorů, zde se ti nabízí jedinečná příležitost. Odměnou ti bude lepší pochopení dobového kontextu veršů, seznámení se s jejich pozdějším zasazením v tradici či liturgii a konečně i nalezení vzácných spojnic s Novým zákonem. Připoj se k autorům v jejich odvážné a poctivé cestě vzhůru...

Klára Břeňová

Žalm 128

Píseň poutníků.

Je štěstím každého, že se bojí Hospodina, že chodívá po jeho cestách!

Z píle dlaní svých když jíš, je štěstí tvé.

Jak dobře s tebou bude!

Žena tvá bude jak plodná réva pnoucí se po stěnách uvnitř tvého domu.

Tvoji synové jak olivové ratolesti okolo směřují k tvému stolu.

Hle, tak bývá požeňnáno muži, když se bojí Hospodina.

Hospodin ti zehnej ze Sijónu,

viz zdar a blaho Jeruzaléma den ze dne po celé své žití,

viz i děti svých dětí.

Pokož nad Izraelem.

Liturgické b a r v y

Ucelený systém různých barev, jejichž proměnlivost kopíruje běh církevního roku a jednotlivé významné dny a události, se utváří od 12. století. Během pontifikátu papeže Inocence III. (1198-1216) se ustálila pravidla pro používání čtyř liturgických barev. Do té doby byla převažující barvou bílá. V misálu papeže Pia V. (1566-1572) je uvedeno pět liturgických barev a pravidla pro jejich užití. Tento systém liturgických barev v současnosti vedle římskokatolické církve užívají církve anglikánské a většina luterských církví. Uplatňují se na příkrývkách oltářů a ambonů, na štólách, tabulkách, svíciích, ale také na samotných částech liturgických rouch.

- **Bílá** - základní liturgická barva. Je barvou světla, čistoty, obrazem Krista. Užívá se o všech jeho svátcích (Vánoce, Velikonoce) s výjimkou Umučení. Dalším významem této barvy je radost, a proto se používá při radostných příležitostech. Dominuje od 24. prosince k oktávě epifanie (13. ledna).
- **Červená** - barva ohně a milosti nebo také krve. Užívá se při svatodušních svátcích a o svátcích mučedníků Páně.
- **Zelená** - barva stvoření a naděje. Užívá se v tzv. mezidobí, je připomínkou darů země a zároveň symbolem Kristova zmrtvýchvstání. V běhu církevního roku je nejdéle užívanou barvou, protože církev žije z naděje.

- **Fialová** - barva pokání a přípravy, užívá se v adventu a v postu.

- **Černá** - značí smutek a smrt, užívá se na pohřbech a na Velký pátek.

V některých katolických a evangelických církvích se také používá:

- **Modrá** - barva čistoty a nevinnosti, užívána především o mariánských svátcích.

- **Růžová** - barva radosti, bývá užívána v III. neděli v adventu a IV. neděli v postu.

(Z příspěvku Davida Frýdla

„Barevná liturgie, aneb k diskuzi o nových liturgických podnětech“, 2010, www.husuvsbor.cz)

Židovská modlitba ústy žen

„Bože našich předků,
podpoř mne,
když pracuji na utváření
a podporování svatých společenství.
Nechť má slova a činy pomáhají tvořit
otevřený, pro všechny přístupný
a zahrnující, laskavý židovský svět.
Zdroji Spojení, tak jako ty si všímáš těch,
kteří k tobě volají, pomoz mi dávat pozornost
lidem s handicapem v mé komunitě a věnovat
čas naslouchání, když vyjadřují
své potřeby, touhy a emoce.
Vím, že to není pouze můj úkol.
Pomoz mi vybudovat partnerství
a zároveň si být vědoma svých vlastních omezení,
pokračovat v práci, i když je těžká.
Vykupiteli, nechť jsem i nadále částí společenství,
která si cení darů každého jednotlivce
a která respektuje výzvy,
jimž jako jednotlivci čelíme.
Ved' mne, když pracuji na utváření prostoru,
kde se každá jedinečná bytost cítí příjemně
a viděna a kde jsou
rozdíly vnímány jako požehnání.
„Baruch atta Adonaj, mešanne ha-brijut“
-
Bud' požehnan, Bože,
který jsi stvořil
tak rozličné stvoření.“

Feministická teologie otevřela otázku OSLOVENÍ Božství. Tradiční monoteistická patriarchální náboženství volila výlučně mužský gender označení, a tedy i oslovení: „Bůh“, „Král“, „Pastýř“, „Mocný“, „Svatý“, „Všemohoucí“. Snahou teoložek bylo gender vyvážit (On/Ona, Šechina – tj. „Boží Přítomnost“), používat neutrální označení univerzální síly (Zdroj) či střední rod, pokud v jazyce existuje (Božství). Dále se snaží „stáhnout Božství na z(Z)em, do hmoty“ za pomoci mocných přírodních obrazů (Zřídlo Živé Vody, Skála – zde se navazuje na biblický termín). Vnesení ženského, resp. přírodního či neutrálního genderu do jazyka vede k inkluzi, rovnocennosti a niternému napojení žen, které v minulosti v judaismu a křesťanství nebylo možné. (Bible byla psána z mužského úhlu pohledu, „muži pro muže“.) Tím se samozřejmě otevírá i otázka, zda je rozdíl mezi modlitbami mužů a žen? A pokud ano, jak tento rozdíl zohlednit v kolektivních modlitbách? V lepším případě tyto modlitby hledají nezraňující, partnerská a respektující vyjádření.

Mají se mimochodem o co opřít: židovská tradice je značně pestrá, halacha byla nucena k pružnosti.

Např. nedávno byl učiněn objev modlitební knížky z r. 1471, ve které je již zohledněna problematická formulace ze židovské ranní modlitby. Tradičně se muž modlí „*Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž mne neučinil ženou.*“ Žena se modlí: „*Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž mne stvořil dle své vůle.*“ (Připomíná to slova současné duchovní učitelky Lucie René, která srovnává tradiční skautskou přísahu chlapců a děvčat v USA. Chlapci říkali: „Učiním svoji povinnost vůči Bohu a zemi“, kdežto dívky „Budu se snažit učinit svoji povinnost vůči Bohu a zemi.“ René to komentuje: „Ve slovech „budu se snažit“ jsou obsažena tisíciletí ženského vyloučení občana druhé kategorie, a zároveň naše vytrvalost a úpornost dosáhnout důstojnosti. Dívka jako by říkala: „Vím, že mám menší cenu, ale i tak se budu stále snažit.““ Toto „snažení se“ je aktuálně velkou mentální a energetickou tíhou žen západního světa.) V sidduru, jehož autorem je italský učenec a lékař rabbi Abraham ben Mordechaj Farissol, se objevuje alternativa: „*Pochválen buď, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž jsi mne stvořil ženou, a nikoli mužem.*“ Chce se říci – vyjádření paralelní, partnerské, bez hodnocení a posuzování uznávající své místo.

(Pro úplnost je třeba dodat, že mužská verze vyjadřuje ve skutečnosti hrdost, že muž může plnit micvot – Boží přikázání, která žena plnit nemusí, a tak sloužit svému Bohu „aktivněji“. Pohled odráží odlišné role pohlaví, ovšem včetně vyloučení žen z aktivního liturgického života v tradičním judaismu. Dnes se situace mění.) Respektování ženského pohledu v modlitbě se odráží množstvím modliteb k událostem, kterým ženy přikládají význam. I tento fakt není nový – známe např. modlitby „tchinot“ (resp. jidiš „tchines“) evropských Židovek ze 17.-19. století týkající se menstruace, plodnosti, těhotenství, porodu či zdraví rodiny. Dnes v různých denominacích judaismu

můžete najít modlitby i k dalším aspektům všedního života, jako jsou výchova dětí a jejich dospívání, jídlo, cestování, intimní vztahy, rodičovství, genderová a sexuální identita, začínání i ukončování vztahů, stárnutí, smrt aj. Velikou roli např. v modlitbách za uzdravení či zvládnutí těžkých životních období hraje dodnes očistný obřad v rituální lázni – mikve. Modlitby zohledňují náš každodenní obyčejně-neobyčejný život, probouzejí v něm božskou jiskru (kterou často nevnímáme) a potvrzují Boží Přítomnost kolem nás i v nás.

Další otázkou ohledně modlitby je VZTAHOVÁNÍ. Tradiční náboženství vnímají vztah člověka a Božství jako vztah dítěte a rodiče. Souhlasím s názory, že tento pohled je neudržitelný a je potřeba hledat ve svém nitru i ve vnějším vyjádření vztah partnerský, zralý a dospělý. Ale jak? Je to velký úkol pro každého z nás růst z dětské mentality, z pozice oběti, z postoje „já jsem jenom...“ – a hledat pro tento náročný vnitřní proces vhodná slova. Slova jsou mocným projevem tvořivé energie. Slovy byl stvořen svět. Měli bychom vážit svá slova, zvláště když se obracíme k Božství – a ke svým bližním.

Na začátku mého zamyšlení zazněla moderní modlitba z pera ženy. Autorkou je rabínka rekonstrukcionalistického směru Michelle Greenfieldová. Modlitba používá tradiční jazyk, ale hovoří o moderním tématu inkluze rozmanitosti v kolektivu. V neposlední řadě vyjadřuje pokoru ženy, která sice stojí v čele komunity, ale je si vědoma svých hranic a potřeby spolupráce.

Terezie Dubinová
www.oheladom.cz

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka

Jak to vidí 30 min. moderuje Zbyněk Černýk a sestra Angelička (Ivana Píňková)	8.30–9.00 neděle
Kontakt Dvojky 60 min. moderuje Iva Hůlková	20.00–21.00 každou druhou středu

ČRo Vltava

neděle dopoledne	
Etická knihovna	6.35–08.55
Liturgický rok	7.00–07.35 Duchovní sloužby s vyprávěním
Ranní slovo	7.35–08.00 o biblických textech
Duchovní hudba	8.00–09.00 hudební publikistika
Bohoslužba	9.00–10.00
Varhanní hudba	10.00–10.30
pondělí – pátek	
Ranní živaha	6.50–7.00 etika, morálka, víra
Bohoslužby o církevních svátcích.	

ČRo Plus

Vertikála 30 min.	9.10–10.00 neděle
Hovory o víře 25 min.	20.35–21.00 neděle
Ranní, Dopolední a Odpolední Plus	Po–So nepravidelně příspěvky CVČR z náboženské oblasti

ČRo Radio Wave

Hergott 10 min.	18.00–19.00 neděle 4.00–5.00 středa repríza
--------------------------	--

REGIONÁLNÍ STANICE ČRo

Všechny regionální stanice vysílají:	
Mezi nebem a zemí 50 min.	9.04–10.00 sobota magazín o víře a spirituality
Šalom alejchem 15 min.	19.45–20.00 neděle pořad o židovství v českém i mezinárodním kontextu

www.rozhlas.cz

Pout' do Kostnice

Vážené sestry a vážení bratři,
k příležitosti 600. výročí mučednické smrti
Jeronýma Pražského si vás dovolujeme pozvat
na pout' do města Kostnice, kde si bohatým
programem připomeneme jeho osobnost, život a
tragickou smrt.

Vyrazet budeme autobusem v sobotu 28. 5. v 8
hodin z Prahy. Pro zájemce lze zajistit ubytování
z pátka na sobotu v Praze. Přespíme v Kostnici
dvě noci a vracet se budeme po pondělní večerní
ekumenické bohoslužbě k 600. výročí Jeronýma
Pražského z Kostnice s předpokládaným příjezdem
do Prahy kolem 7 hodiny v úterý 31. 5.

Program:

Sobota 28. 5.

Od 11 h: středověký život (představení, trhy)
11 a 20 h: průvody. Předpokládáme příjezd tak,
abychom stihli večerní průvod.

Neděle 29. 5.

13 – 17 h: scéna koncilu - představení, koncerty
ve městě

15 h: položení květin u sochy Jan Hus / Jeroným
Pražský instalované v r. 2015 k 600. výročí
Mistra Jana Husa (náměstíčko u Luterského
kostela)

17 h: Pobožnost ČČSH (povede pražský biskup
ČČSH David Tonzar) a kladení věnců a květin u
Husova (Jeronýmova) kamene
19 h: Eugen Drewermann a Jürgen Hoeren
diskutují o Jeronýmovi Pražském

Pondělí 30. 5.

Dopoledne: otevření speciální výstavy k výročí
Jeronýma Pražského, odpoledne: odhalení jeho
desky

18.30 h: mezinárodní ekumenická vzpomínková
bohoslužba k výročí Jeronýma Pražského v
kostnické katedrále

Prosíme zájemce o pout', aby vyplnili formulář,
jenž naleznou na webu církve
www.ccsch.cz v rubrice *Pozvánky* a odeslali ho
poštou na adresu: ÚÚR ČČSH, Odbor pro vnější
vztahy a ekumenu, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6
či elektronicky na:

veronika.matejkova@ccsh.cz.

red

Týdeník Církve československé husitské.

Vydává: Ústřední rada

Církve československé husitské,
Wucherlova 5, 166 26 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,

redaktoři: PhDr. Václav Drašnar,

Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířová.

Tel. redakce: 220 398 107;

e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna.

Distribuce a reklamace:

A.L.L. production s. r. o.,

F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9,

tel.: 234 092 866, e-mail:

martina.machackova@predplatne.cz.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: František Brynych,

tel.: 220 398 117,

e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

SETKÁNÍ RODIN

Křesťanské středisko Zahrady, Brno
8. – 8. května 2016

Učebnictví se používá v samostatných
pokojích se 2-3 dětmi a pedagožkami. Klíč je
vzájemné sezení, vlastního konverzace
a společný či individuální postýlání.

Cena: 400 Kč osoba
200 Kč dítě (Makrův úvodní
doba ověření a 0-6 do dvou let zdarma)

„...vzniká se a je udržováno“ (Lk 11)

Biblické povídky, hry i zvolení pro
děti, rozhovory, sdělení a duchovní
obnova, pro rodiče, zahrada stromost,
nedělní rodinná bohoslužba...

Přihlaďte se do 30. dubna 2016 složte
odkaz ve FB události. Více informací:
jana.kocickova@gmail.com

Pořádky Brněnská diecese
Církve československé husitské

Pamětní odpoledne k 600. výročí mučednické smrti Mistra Jeronýma Pražského

se koná 29. května 2016

Program:

**Slavnostní bohoslužba při příležitosti 600. výročí smrti
Mistra Jeronýma Pražského /15 – 16.30 hod./
v kostele sv. Václava Na Zderaze v Praze 2 – Novém Městě**

Bohoslužbu povede patriarcha CČSH ThDr. Tomáš Butta
společně s královéhradeckým biskupem CČSH
Mgr. Pavlem Pechancem
a duchovní CČSH Mgr. Martinou Kopeckou

V závěru zazní pozdravy hostů.

Hudební spolupráce:
Akademický pěvecký soubor Dyškanti
s uměleckým vedoucím Doc. Martinem Horynou, Ph.D.
Varhanní doprovod: Václav Vála

V přímém přenosu ČT

**Kolokvium věnované osobnosti Jeronýma Pražského
a jeho době /16.45 – 18 hod./**

Přednášející:

Prof. ThDr. Jan B. Lášek, proděkan HTF UK

Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.

Doc. Martin Horyna, Ph.D.

**Vzpomínka na Jeronýma Pražského /pietní akt/
/odchod od kostela sv. Václava na místo pietního aktu v 18 hod.**

Modlitba se zpěvem a položením květin u pamětní desky F. Bílka umístěné
na místě rodiště Jeronýma Pražského v Řeznické ul. u Novoměstské radnice

Akce se koná pod záštitou ministra kultury Mgr. Daniela Hermana a starostky Prahy 2 Mgr. Jany Černochové

Pořádá Církev československá husitská

